

Stappenplan

Handhaving zwerfafval

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Als je wilt starten met het inzetten van handhaving als laatste schakel in de zwerfafvalaanpak is het goed om eerst een aantal stappen te doorlopen om daartoe te komen.

STAP 1 Analyse: Hoe groot is het zwerfafvalprobleem en waar speelt het met name?

Ga in overleg met de gemeentelijke opzichter buitendienst en met de reinigingsdienst. Bepaal gezamenlijk de hotspots op het gebied van zwerfafval. Daarnaast is het belangrijk om de klachten en meldingen te analyseren. Hierbij kijk je naar de hoeveelheid zwerfafval, de mogelijke herkomst en het soort en de locatie. Analyseer bestaande belevingsonderzoeken onder inwoners of voer een aanvullend belevingsonderzoek uit. Ga na welke prioriteit bestuurders aan het onderwerp handhaving zwerfafval willen geven.

STAP 2 Stel doelen voor handhaving op het gebied van zwerfafval

Wat wil je uiteindelijk bereiken? Wat kan handhaving bijdragen aan het bereiken van de plaatselijke doelstellingen op het gebied van zwerfafval? Een doel voor handhaving kan bijvoorbeeld zijn dat een gemeente 25% reductie nastreeft op de hotspots. Zorg voor bestuurlijk en ambtelijk draagvlak door afstemming, overleg en besluitvorming.

STAP 3 Bepaal de inzet van middelen en de werkwijze

Middelen

Een goede mix van preventieve en repressieve handhaving geeft het beste resultaat. Je kan preventieve middelen inzetten zoals plaatsen van borden, camera's en communiceren over handhaving. Of repressieve middelen zoals bestuursrechtelijke handhaving (bestuursdwang), privaatrechtelijke handhaving (kosten verhalen op de vervuiler) en strafrechtelijke handhaving (boetes). Meestal worden hierbij buitengewone opsporingsambtenaren ingezet (BOA's). De capaciteit van de inzet van BOA's wordt politiek afgewogen in het integraal veiligheidsbeleid van de gemeente. Hierbij moet je gebruik maken van de uitkomsten uit je analyse. Geef duidelijk aan waarom het belangrijk is om op zwerfafval te handhaven en daarmee dus capaciteit te krijgen van BOA's.

Werkwijze

Bij de inzet van middelen is het belangrijk om een werkwijze vast te stellen. De werkwijze omvat de locatie, de inzet van welke middelen, welk tijdstip, in burger of uniform, welke dagen van de week en waarop je gaat handhaven (welke artikelen van de afvalstoffenverordening en de 25 meter regeling). Benut het huidige registratiesysteem binnen de gemeente voor het vastleggen van de resultaten van de handhaving. Maak binnen de gemeente afspraken met je opzichter buitenruimte en de dienst die zorgt voor het schoonhouden van het opruimen van zwerfafval op straat en groen (medewerkers van de reinigingsdienst/gemeentelijke buitendienst/aannemer) die een signaalfunctie hebben richting de BOA's. Dit zijn de ogen en oren van de openbare ruimte.

STAP 4 Evaluatie

Na handhaving is het van belang om te kijken of met de inzet van handhaving uiteindelijk de gestelde doelen zijn bereikt. Daarom is het noodzakelijk om na een periode de hotspots te bekijken (schouwen/monitoren), het aantal klachten te analyseren en opnieuw een belevingsonderzoek uit te voeren. Aan de hand van de resultaten kan de werkwijze worden aangepast.

Meer weten? Mail naar: zwerfafval@rws.nl